DOMSTOLENS DOM (første afdeling)
21. marts 1985*

I sag 263/83

Mariette Turner, tjenestemand ved Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, med bopæl i Bruxelles, ved advokat G. Vandersanden, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat J. Biver, 2, rue Goethe,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved juridisk konsulent D. Gouloussis, som befuldmægtiget, bistået af advokat Ph. Mihail, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Manfred Beschel, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af kommissær C. Tugendhat's beslutning vedrørende den endelige udtalelse for sagsøgeren,

har

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af afdelingsformanden G. Bosco, dommerne T. Koopmans og R. Joliet,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

**

* Processprog: Fransk.
** og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 15. november 1984,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 24. november 1983, har Mariette Turner, der er tjenestemand ved Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, anlagt sag med påstand om annullation af kommissær Tugendhat's beslutning af 29. oktober 1982 vedrørende den endelige udtalelse for hende for perioden 1. juli 1977-4. maj 1979.

2 Mariette Turner, der er læge, har siden 1968 arbejdet i Kommissionens lægetjeneste (DG IX, personale og administration), hvor hun først var tilknyttet afdelingen for forebyggende medicin. I den periode, den omtvistede udtalelse vedrører, arbejdede hun først under dr. Semiller, nærmere bestemt indtil den 31. juli 1978. Fra da af har sagsøgerens overordnede været dr. Siddons.

3 Ved reorganiseringen af lægetjenesten foreslog Kommissionen Mariette Turner, at hun blev placeret i en nyoprettet »social-medicinsk tjeneste« . Efter at hun havde afvist forslaget, pålagde Kommissionen hende forflyttelsen ved beslutning af 4. maj 1979. Senere, den 20. maj 1980, forflyttede Kommissionen Mariette Turner til et andet generaldirektorat. Ved dom af 9. juli 1981 (forenede sager 59 og 129/80, Sml. s. 1883) annullerede Domstolen imidlertid de nævnte to beslutninger.

4 Nærværende sag vedrører udtalelsen for sagsøgeren for perioden 1. juli 1977-30. juni 1979. På grundlag af sagens akter og den mundtlige forhandling kan omstændighederne omkring den omtvistede udtalelse sammenfattes som følger.

5 I sin egenskab af bedømmer i første led tilstillede generaldirektøren for personale og administration ved Kommissionen den 15. januar 1981 dr. Semiller et forslag til udtalelse for sagsøgeren med anmodning om at underskrive det. Det var allerede underskrevet af sagsøgerens nye administrativt overordnede, dvs. dr. Siddons, men endnu ikke af bedømmeren i første led.

6 Udtalelsen indeholdt bl.a. seks gange karakteren »passabelt« og en gang karakteren »utilfredsstillende«. I den generelle vurdering hed det desuden, at »Mariette Turner har en god lægelig uddannelse og erfaring. Desværre kan hun hverken tilpasse sig det team-work, som forudsætter en evne til samarbejde med sine lægekolleger inden for tjenestegrenen og inden for lægekollegiet, eller de administrative krav, der nødvendigvis må findes inden for en lægetjeneste. Efter reorganiseringen af lægetjenesten har hun ikke kunnet tilpasse sig de nye og vigtige arbejdsopgaver, der er overdraget hende.«

7 Den 17. januar 1981 svarede dr. Semiller bedømmeren i første led, at han ikke var enig i den foreslåede udtalelse, idet »der er uoverensstemmelser mellem udtalelsen og den almindelige vurdering, og desuden væsentlige ændringer i forhold til den tidligere udtalelse«. Siden sendte dr. Semiller endog denne bedømmer sin egen vurdering af dr. Turner for den periode, hvor han var hendes overordnede, idet han anvendte en bedømmelsesformular. De karakterer, han gav sagsøgeren, var ubestrideligt bedre end karaktererne i forslaget til udtalelse.

8 Bedømmeren i første led fandt det imidlertid ikke nødvendigt at lægge dr. Semiller's udtalelse i sagsøgerens personlige aktmappe. Den udtalelse, der blev udarbejdet, indeholdt nøjagtig de samme karakterer som i det forslag til udtalelse, som blev tilstillet dr. Semiller, og som denne havde erklæret sig uenig i. I udtalelsen kunne dr. Semiller således kun tilkendegive, at han »hverken var enig i den analytiske vurdering eller i den almindelige vurdering for perioden 1. juli 1977-31. juli 1978«.

9 Mariette Turner besluttede at fremkomme med sine bemærkninger til udtalelsen. Hun anmodede således om samtalen med bedømmeren i første led, subsidiært at udtalelsen blev forelagt bedømmeren i appelleddet. Da bedømmeren i første led ikke reagerede, henvendte Mariette Turner sig direkte til bedømmeren i appelleddet, kommissær Tugendhat, med anmodning om, at han tog stilling til udtalelsen. Den 15. februar 1982 foretog Tugendhat visse ændringer i udtalelsen. For

det første indeholdt den analytiske vurdering herefter kun fem gange karakteren »passabelt« og slet ikke karakteren »utilfredsstillende«. For det andet var den sidste sætning i den generelle vurdering erstattet af en anden sætning, hvori det hed, at Mariette Turner var blevet indstillet til forfremmelse til lønklasse A4 i løbet af 1978. Sagsøgeren fandt ikke ændringerne tilfredsstillende og anmodede om, at sagen blev forelagt Det paritetiske Bedømmelsesudvalg.

10 Udvalget beklager i sin udtalelse bl.a., at »fristerne i de forskellige led af proceduren ikke er blevet overholdt, og at dr. Semiller ikke har angivet grundene til, at han var uenig«. Kommissær Tugendhat fandt imidlertid ikke anledning til at ændre den foreslåede udtalelse af 15. februar 1982; denne udtalelse blev således definitiv.

11 I januar 1983 besluttede Mariette Turner at indgive en klage over den nævnte beslutning. Samtidig foreslog Kommissionen hende imidlertid, at den del af udtalelsen, som vedrørte perioden maj-juni 1979, blev annulleret. Det er den periode, der ligger efter beslutningen om at forflytte Mariette Turner til en anden tjenestegren. Da Domstolen havde annulleret den nævnte beslutning, foretrak Kommissionen, at den pågældende periode ikke blev taget i betragtning. Mariette Turner accepterede forslaget, men opretholdt sin klage.

12 Efter at klagen var blevet afvist, har Mariette Turner i nærværende sag nedlagt påstand om annullation af den udtalelse, som var blevet definitiv i kraft af den af bedømmeren i appelleddet trufne beslutning; det er ikke bestridt, at sagen kan antages til realitetsbehandling.

13 Til støtte for søgsmålet har sagsøgeren fremført tre anbringender: at der er tale om tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter, at der er tale om fejlskøn i udtalelsen, og endelig, at der foreligger magtfordrejning.

Tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter

14 Under sagens behandling ved Domstolen har sagsøgeren angivet de formforskrifter, der efter hendes opfattelse ikke er blevet overholdt under bedømmelsesproceduren. For det første fandt den endelige udtalelse først sted med toogtyve

måneders forsinkelse i forhold til den i bedømmelsesvejledningens artikel 7 fastsatte frist. Dernæst har sagsøgeren indrømmet, at hun har haft et møde med bedømmeren i første led, men at der efter hendes opfattelse ikke var tale om en egentlig samtale i bedømmelsesvejledningens forstand, idet mødet fandt sted på et tidspunkt, hvor forslaget til udtalelse ikke var endeligt udarbejdet. Sagsøgeren har desuden kritiseret, at hverken bedømmeren i første led eller bedømmeren i appelleddet har taget hensyn til udtalelsen fra sagsøgerens første administrativt overordnede dr. Semiller. Endelig indeholder den omtvistede udtalelse ikke en tilstrækkelig begrundelse for ændringerne i negativ retning af vurderingerne af sagsøgeren i forhold til tidligere udtalelser.

15 Heroverfor her Kommissionen fremført to argumenter. Med hensyn til de to første formmangler har Kommissionen først anført, at selv om udtalelsen var forsinket, og selv om der ikke fandt nogen samtale sted mellem bedømmeren i første led og Mariette Turner, har tilsidesættelsen af de nævnte formkrav ikke skadet. Sagsøgeren kan ikke med rette gøre gældende, at den omtvistede udtalelse af den grund blev mindre gunstig. For så vidt angår det tredje formkrav, som efter sagsøgerens opfattelse ikke har været overholdt, har Kommissionen anført, at hverken bedømmeren i første led eller bedømmeren i appelleddet skulle tage hensyn til dr. Semiller's udtalelse.

16 Det bemærkes, at sagsøgerens argumentation med hensyn til tilsidesættelsen af de to førstnævnte formforskrifter ikke kan tiltrædes. Ganske vist forelå den endelige udtalelse senere end den burde. Det må imidlertid erindres, at der mellem Mariette Turner og Kommissionen samtidig verserede en tvist, som blev afgjort ved ovennævnte dom af 9. juli 1981. Forsinkelsen af udtalelsen, som på ingen måde var til skade for sagsøgeren, gav således bedømmeren i appelleddet mulighed for at give sin udtalelse på et klarere grundlag, og på et tidspunkt, hvor førnævnte konfliktsituation var mindre tilspidset. Tilsvarende kan den påståede manglende samtale mellem bedømmeren og Mariette Turner ikke bevirke, at den omtvistede udtalelse bliver ugyldig. Nærværende sag drejer sig om den endelige udtalelse, således som den blev udarbejdet af bedømmeren i appelleddet. Det er ikke bestridt, at bedømmeren i appelleddet har haft en egentlig samtale med Mariette Turner, hvorved der er rådet bod på en eventuel forglemmelse på et tidligere stadium af proceduren. Den tredje af de af sagsøgeren hævdede formmangler må derimod behandles nærmere.

17 Artikel 3 i bedømmelsesvejledningen bestemmer, at bedømmeren i første led skal høre alle den bedømte tjenestemands administrativt overordnede. I den foreliggende sag har bedømmeren imidlertid blot tilstillet dr. Semiller et forslag til udtalelse med anmodning om, at han skrev den under, og uden at give ham mulighed for at tilkendegive sin mening. Der har således ikke været en høring af alle de administrativt overordnede som forudsat i ovennævnte bestemmelse.

18 Bedømmeren i appelleddet har også pligt til at indhente oplysninger og til at foretage høringer, hvilket fremgår af de følgende bestemmelser. Bedømmelsesvejledningens artikel 7 bestemmer, at bedømmeren i appelleddet skal foretage de høringer, der skønnes nødvendige. I den forbindelse understreges det i vejledningens punkt B-9-3-1, at bedømmeren i appelleddet skal indhente så fuldstændige oplysninger som muligt, og at han kan opfylde den forpligtelse ved bl.a. at indhente oplysninger hos alle den bedømte tjenestemands administrativt overordnede. Endelig hedder det i indledningen til bedømmelsesvejledningen, som — i parentes bemærket — er underskrevet af bedømmeren i appelleddet i den foreliggende sag, at der skal foretages »obligatorisk forudgående høring ikke blot af den nærmeste administrativt overordnede men også eventuelt af den bedømtes øvrige administrativt overordnede«.

19 I nærværende sag vidste bedømmeren i appelleddet, at dr. Semiller ikke havde godkendt den foreslåede udtalelse, idet han på den første udtalelse havde påført en bemærkning, som understregede, at han var uenig. Denne omstændighed burde have foranlediget bedømmeren i appelleddet til at udspørge dr. Semiller nærmere. I den omtvistede periode var han sagsøgerens administrativt overordnede i længere tid end dr. Siddons. Hans mere positive udtalelse havde således så meget desto større betydning, idet udtalelsen blev udarbejdet på et tidspunkt, hvor der var tvist mellem Mariette Turner og Kommissionen. Det paritetiske Bedømmelsesudvalg hæftede sig i øvrigt ved den omstændighed, idet udvalget ønskede, at bedømmeren i appelleddet hørte dr. Semiller.

20 På trods af ovennævnte omstændigheder udspurgte bedømmeren i appelleddet ikke personligt dr. Semiller nærmere, ligesom han heller ikke havde fået kendskab til dennes detaljerede udtalelse, idet den — i strid med tjenestemandsvedtægtens artikel 26 — ikke var blevet lagt i sagsøgerens personlige aktmappe. Bedømmeren i appelleddet har således undladt at opfylde den oplysningspligt, der påhvilede ham i medfør af ovennævnte bestemmelser i bedømmelsesvejledningen.

21 Da ingen af bedømmerne har hørt dr. Semiller, således som det er fastsat i bedømmelsesvejledningen, kan det konkluderes, at den procedure, der ligger til grund for den omtvistede udtalelse, er behæftet med en formmangel. Det fremgår af sagen, at dr. Semiller havde et mere positivt indtryk af Mariette Turner, og hun kan derfor med rette hævde, at udtalelsen ikke er udarbejdet på grundlag af fuldstændige oplysninger, og at hun derfor er påført en skade. Af den grund vil den omtvistede udtalelse være at annullere.

Fejlskøn i udtalelsen samt magtfordrejning

22 Med sit andet anbringende har sagsøgeren bestridt, at de analytiske vurderinger og den generelle vurdering af hende er berettigede. Med det tredje anbringende har hun gjort gældende, at der er tale om magtfordrejning, hvilket hun støtter på talrige faktiske omstændigheder, og som hænger sammen med, at bedømmelsen fandt sted på et tidspunkt, hvor konfliktsituationen mellem sagsøgeren og Kommissionen var tilspidset.

23 Kommissionen har først bemærket, at Domstolen i henhold til fast praksis ikke kan sætte sin vurdering af de faktiske omstændigheder i stedet for bedømmernes. Med hensyn til anbringendet om magtfordrejning har sagsøgte bemærket, at Mariette Turner ikke har angivet, på hvilken måde vurderingerne af hende er foretaget med det forsæt at skade hende.

24 Det blev ovenfor fastslået, at der forelå en formmangel, som medfører, at den omtvistede udtalelse annulleres; det er derfor ufornødent at tage stilling til sagsøgerens andet og tredje anbringende.

Sagens omkostninger

25 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Sagsøgte har tabt sagen og bør derfor afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (første afdeling)

1) Kommissær Tugendhat's beslutning vedrørende den endelige udtalelse for Mariette Turner for perioden 1. juli 1977-4. maj 1979 annulleres.

2) Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Bosco Koopmans Joliet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. marts 1985.

P. Heim
Justitssekretær

G. Bosco
Formand for første afdeling